

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

12. Quomodo Baasa Iudæam inuaserit, anno 36. regis Asa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

tempore videretur opus fuisse vt moner Torniellus, anno m. 3095. num. 2. Pacem
 anno decimo quinto Afa fuisse testatur Scriptura 2. Paralip. 15. v. 15. eam autem
 usque ad annum 26. durasse non arbitror, sed solum ad finem circiter eiusdem
 anni 17. aut decursum decemsexti: inde ad obitum Baasæ perpetua dimicatio
 fuisse videtur, adeo vt de hisce vltimis annis regni Baasæ loquatur Scriptura
 dum ait, fuisse bellum inter Afa & Baasæ regem Israel cunctis diebus eorum: nempe ab
 eo tempore, quo ascendit Baasæ rex Israel in Iudam, & muro circumdabat Rama
 2. Paral. 16. v. 1. vsque ad obitum Baasæ. Ita docent Torniellus, an. m. 3095. nu. 5.
 Salmasius ann. m. 3100. num. 2. Sanctius & Menochius in hunc locum. Ad hæc
 tempora spectant, quæ legimus 2. Paralip. ad calcem capitis 15. & exordium 16.
 cuiusque celebris illa quaestio de anno 36. Afa, quo Baasæ Iudæis arma intulit.

QVÆSTIO XII.

Quomodo Baasæ Iudæam inuasit anno 36. regis
 Afa.

Difficultas oritur ex varijs Scripturæ locis: dicitur enim 2. Paralip. 15. v.
 19. Bellum non fuisse, vsq; ad trigessimum quintum annu regni Afa. Sabaudi inter
 Afa & Baasæ. Tum initio capitis sequentis subiungitur: anno autem trigesimo sexto
 ascendit Baasæ rex Israel in Iudam & muro circumdabat Rama, vt nullus turæ
 possit ingredi & ingredi de regno Afa. vt habent Latina & Hebræa. Septuaginta ve-
 ro in octavo & trigesimo anno regni Afa, ascendit rex Israel super Iudam, & adificauit
 Rama. Quomodo autem id fieri potuit, cum ante decennium Ela filius Baasæ
 mortuo parente, in Israël regnare cœperit? 3. Reg. 16. v. 8. Deinde Baasæ regnum
 tenuit anno tertio Afa, nec nisi 24. annos, eosque inchoatos duntaxat tenuit,
 nempe vsque ad annum 26. Afa: qui ergo fieri potuit, vt anno Afa 36. aut 38.
 ascenderet in Iudæam & Rama muniret?

Ratio du-
 bitandi.

1. Ioannes Lucidus lib. 2. Eimend. temp. cap. 9. Mechior Canus lib. 11. de
 Theolog. ad argumen. 12. aiunt textum. Paralipomen. esse mendosum, ac
 pro 26. positum esse 36. Caietanus, Carthusianus, Adrichomius eodem modo
 hanc sceleratam transilire conantur: quos contra Paludanus tract. 5. cap. 3. Hoc,
 inquit, non est Scripturam explicare, sed corrigere, & fortè plus sapere quam oportet sape-
 re presertim quando nullum corruptionis vestigium in vllò exemplari apparet. Et laudat
 Abulensem 2. Paralip. 16. q. 3. vbi hanc quidem de textu corrupto explicatio-
 nem retulit, sed vt periculosam reiecit, & maluit fateri hunc locum esse expli-
 catione impossibilem, quam ad talem interpretationem descendere. Idem ferè
 ante Paludanum docuerat Sanctius 3. Reg. 15. numer. 27. quo in loco, ait illam
 expediendi nodi rationem, quæ ad sacrorum codicum corruptionem confu-
 sionem non esse vbiq; admodum piam, maximè cum de vulgata translatione
 Quæst. Chron. P. 2.

Quidam
 hic men-
 dum irre-
 disse putat

r factum

P.
 hilippi

onologia
 Testamenti

IV

17

factum ab Ecclesia fuerit tam seuerum examen; quare optimè Emment
Sa, cum huius solutionis meminisset, addidisse: *Ego id non ausim dicere*
sentiant Toruellus, Salius & alij, quibus omnino assentior. Vide
Augustino retuli Gen. 11. de Cainan iuniore q. 1. num. 13. & lib. Ind. q. 1.
& hoc lib. q. 11. num. 6.

*Opinio
Lyra.*

3. Nicolaus de Lyra 2. Paralip. 16. initio putat annos Asæ locis et
allatis ab eo tempore computari, quo Asa mortuo parente regnum
est: at in libris Regum annorum numerum deduci à bello Æthiopiæ
Asa feliciter gessit, iam (vt Lyranus opinatur) decennium regnasset
ille 36. quo Baasa regnum Iuda inuasit, sit 26. à deictis Æthiopiæ
pinionem sequuntur Genebrardus & Vatablus: ex quorum ratio
gis Asa, quam proponit liber tertius Regum breuior erit decem ann
illa, quæ lib. 2. Paralip. usurpatur.

Refutatur

4. Verum hanc supputationem iure respuunt Tostatus & Car
2. Paral. 16. Toruellus & Salius an. m. 3095, num. 2. & 4. Sanctus
nus l. c. Hinc enim primo, sequeretur, annum illum 26. quo Baasa
fuisse 36. à morte Abiæ, & sic Baasam non ante annum decimum
regnare cepisset, ac interregnum 10. annorum inter Nadabum &
set, aut certè Nadab annos 12. vel Ieroboamus 32. annos regnasset
nullum admitti posse, sacra pagina manifeste indicat. Secundo an
octauus Asæ, quo Achab ad regni clauum accessit fuisse quadrag
uus Asæ regnantis, & sic Asa post obitum parentis 31. annos reg
necessario concedendum esset Baasam non nisi penultimo vel post
vitæ anno bellum regi Asæ intulisse, vt Lyranus sub finem cap. 15. &
sequentis 2. Paral. interpretatur, ac proinde non facile explicaretur ill
15. v. 16. & 32. Bellum erat inter Asa & Baasa regem Israel unum diebus
ficilius illud quod assèrunt septuaginta 2. Paral. 16. vers. 1. de anno
quo aiunt regem Israël, utique Baasam ascendisse in Iudam. Denique
falso nititur fundamento, dum pro concessio sumit cum Æthiopi
cimo regni Asa de bellatum fuisse. Id ad decimum quintum referat
paulo post indicabitur num. 9.

*Opinio
Paludani.*

5. Paludanus, vt hunc nodum soluat, duplex initium regni Asa col
sub finem anni 11. Roboam, quo Asa ab auctore regni cõsortium ass
rit, & huc respexisse Scripturam, quando dixit Baasam anno 36. reg
disse in Iudam. Alterum regnandi initium ab omnibus agnoscitur, &
ducitur, à qua Paludanus numerat annum 26. quo Baasa mortuus
vt vult hic auctor initio eiusdè anni bellum Iudæis offensum
opinio facile refelli potest, ex iam dictis tertio, contra Lyran. & hoc

Ass. r. 103

6. At vero plures sunt, qui melius annum illum 36. quō Baasa Iudæos bello
 deducunt à morte Salomonis, quo tempore regnū Iuda, cui Afa præ-
 fuit, à regno Israël constar separatum fuisse. Annus enim trigessimus sextus di-
 stincti Hebræorum in duo regna imperij incidit in decimum sextum regis Afa
 post obitum Abiæ regnantis. *Ascendit igitur Baasa rex Israel in Iudam, anno trigessi-
 mo sexto regni Afa,* hoc est, regni quod Afa regia potestate clarus administrabat,
 dicebaturq; aliàs regnum Iuda, & à morte Salomonis originem trahebat. An-
 no eiusdem regni 46. cum illius habenas Afa iam 26. anno moderaretur, Ela
 Baasæ in regnum Israël successit. Regnavit enim Roboam annos 17. Abia 3.
 quibus si 26. Afa imperantis adieceris, pervenies ad 46. Hæc doctrina est Az-
 otrom. lib. 6. c. 5. Tornielli, Saliani, an. m. 309. Sanctij 3. Reg. 15. §. 18. Petauij
 10. c. 57. & anno Periodi Jul. 3761. Marianæ 2. Paralip. 16. v. 1. Hebræorum in
 Sedec. cap. 16. Assentiuntur pleriq; è Sectarijs, vt Buchole. quarta cura & Cal-
 leus an. m. 300. 4. Capellus an. 405. cum Beroaldo & Lunio quos laudat.

7. Contra hanc sententiam obijci solet 1. Durum videri & insolens vt anni
 regis numerentur ab alio principio, quam ab eius enthronismo: Afa au-
 tem regni sui thronum non conscendit, initio regni Israël. Obijcit 2. Paludanus,
 hanc explicationem non aptè coherere cum rebus sub rege Afa gestis: nam 2.
 Paralip. 15. post devictum Zaram Æthiopem, dicitur Afa fædus cum Domino
 contractisse ac pacem per circuitum habuisse, anno decimo quinto regni sui.
 Ergo inquit, non est verisimile anno statim proximo, id est decimo sexto tam
 periculolum bellum ipsi à rege Israël motum fuisse. Obijcit 3. Scriptura distin-
 gitur annum decimum quintum Afa, quo ait fuisse initium *longæ & secure pacis,*
 ad anno trigesimo quinto, quo fuit finis pacis, vt patet ex loco citato, v. 19. Si-
 quidem mox c. 16. ver. 1. subditur: *anno 16. regni eius ascendit Baasa &c.* 4. Bellum
 quod Baasa illo anno 36. Iudæis intulit adeo periculolum erat, vt Afa suppe-
 ditatà rege Syriæ flagitaret, ergo bellum illud non videtur susceptum fuisse anno
 decimo sexto Afa regis Iuda. Siquidem anno præcedenti ingentem de Zara
 prædam retulerat, fuis fugatisque decies centenis Æthiopum millibus, opi-
 ni sine dubio spolijs ditatus, quo etiam anno à Propheta confortatus fuerat,
 idola abstulerat, & fædus cum Domino restaurauerat.

8. Hisce tamen argumentis à data num. 6. interpretatione, non dimoueor.
 Ad 1. objectionem responder Salian. id non videri absurdum, quando Epochæ
 annorum qui memorantur in signe quippiã habet & memorabile, quod de æra
 regni Iudæ negari nequit. Et cum Torniello cõfirmat ex 2. Reg. 15. v. 7. vbi Ab-
 salon copiam ab eũdi in Hebron à Dauide petijisse narratur, anno 40. nõ ab en-
 thronismo Dauidis post Saulis interitũ, sed à 1. vnctiõne Dauidis per Samuelẽ
 facta, vel vt alij putant à creatione regis Saulis. Adde quando regis regnantis

p. philippi

onologia Testamenti

IV

17

Obiectio 1.
Obiect. 2.
Obiect. 3.
Obiect. 4.

Ad 1.

132

anni ponuntur, eos à tempore, quo vel regnare cœperit, vel rex saltem factus fuerit, solere computari: at vero 2. Paralip. cap. 15. v. ult. & cap. 16. v. ult. regis Asa, sed regni ipsius æra signatur, æra, inquam, regni Iuda ab Ithobal & I, in quo Asa annum sextum decimum illius eiusdem sui regni modum ac supremum Principem agebat.

Ad 1.

9. Ad 2. dico eam doctrinam optimè cum rebus ab Asa gestis conuenire: hic enim cum sub regni sui initia, veram religionem promouisset, bellis, in quibus cœstruerunt vulnerati ex Israel, quingenta millia viro- rum. 2. Paralip. 13. vers. 17. Vrbes aliquot Ephraim in suam potestatem decem annis pacem habuit. Anno decimo quinto suæ regis ad- uersionis, cum Æthiopibus debellauit, eodemque anno mense tertio sacrificium de Æthiopum præda obrulit, boues septingentos & arietes septem. 2. Paralip. 15. v. 11. præstititque ei Dominus pacem per circuitum. vers. 15. Bene aduertit Abulensis ad illud cap. q. 1. & 3. & Salianus ad ann. m. 709. prælium, prædam, reditum, addo & sacrificium de spolijs Æthiopum coniuincta, vt nullus annus intercederet, tertioque mense hæc com- pletur. Anno vero decimo sexto regis Asa, bellum ei à Baasa motum est, quod erat ita periculosum, quin si Asa cum Deo satis coniunctus fuisset, uictum esse se posse.

Ad 3.

10. Ad 3. Scriptura non nisi nomine distinguit annum decimum regnantis Asæ, à tricesimo quinto regni ipsius, à morte Salomonis neque ait annum 15. Asæ fuisse initium diurnæ pacis, quicquid aliter dicitur, danus, sed tantum, quod præstitit eis Dominus requiem per circuitum. 1. Reg. 5. vers. 17. Deinde ver. 19. bellum non fuit, vsque ad 35. annum regni Asa, sub quo siuè, ab excessu Salomonis computatum. Anno sequenti Baasa motus, dam, cap. 16. v. 1.

Ad 4.

11. Quartum argumentum solum probat, molem illius belli tantam, vt Asa opprimeretur, si quam debebat cœlestis auxilij spe- set: alioquin à Deo redargutus non fuisset, nec in stas suæ diffidentia perisset. 3. Reg. 16. v. 7. & 9.

Ad opinio-
nē Palu-
dani.

12. Opinio Paludani ex eo etiam minus placet, quod sine effugio Asam ab auo suo in regni societatem vocatum affirmet: rem eius- demque fieri potuisse non abnuo; hic factam nego.

Res eadem
modo ad
36. modo
ad 38 an-
num re-
fertur.

13. Sed nunquid corruptus est textus septuaginta Seniorum v. 1. qui annum 38. exhibent, vbi Latinus & Hebraeus constantè præstant? Quidnam ad huius loci defensionem ex Lyrani & Paludani re- responderi possit, non video: anno enim 38. regni Iuda & Israel, Asa, iam è viuis excesserat Baasa. Ex communi vero sententia duo

Philippi

Chronologia Testamenti

IV
17

...nempe expeditio Israelitarum in Iudam & munitio oppidi Rama. ... & Grecus principium expeditionis notat, Græcus munitioem Rama: quod opus ut Asa disturbaret anno sui principatus 18. munera ad Syrum misit, quibus ille excitatus inmissis in Israelidem copijs regem Baasam ceptū opus ...

III. REGVM XV. v. 33.

Anno tertio Asa regis Iuda regnavit Baasa filius Abia super omnem Israel, in Thersa viginti quatuor annis. Ultimum horum annorum non nisi inchoatum pro cum Torniello, Saliano, Petauio, Paludano: quia si anno 3. Asa, addideris ...

Baasa regnat 23. solidos annos

Documentum notabile.

Quorumdam errores.

III. REGVM XVI. v. 8. & 15.

Viginti octavo Asa regis Iuda, regnavit Ela filius Baasa super Israel, in Thersa duobus annis. Hoc biennium non fuisse completum plerique omnes fatentur contra Eusebium & Chronicum Alexandrinum, & paucos forte alios, qui redargui posse videntur ex versiculo decimo huius capituli, quo Zambri dicitur Elam occidisse anno 27. regis Asa. Petavius illo cap. 55. pro Ela vix vllum Chronologicum relinquere videtur, dum ait annum vigesimum quartum Baasæ, Zambrio & Amrio communicandum: in tabulis tamen clariori Chronographia, Ela, inquit, rex Israelis solus vno anno regnat.

Ela regnat non integro biennio.

3

Tor-

Torniellus & Salianus ad an. m. 3105. anno Templi 8. adscribunt
 timum Baala, & primum Ela, quibus assentior. Regnum Ela & annu-
 mum sextum regis Afa ordior anno ante Christum 916. Anno
 hoc est, 935. secundum regis Ela, & vigesimum septimum Afa Anno
 stum 934. currente adhuc anno secundo Ela, & vicesimo septimo
 Ela interemptum, Zambri septem dies regem egisse, eoque exulto
 num Israelis arripuisse. Paludanus Tract. 5. cap. 4. autumat annum
 Ela, non nisi ad vnum mentem inchoatum fuisse, ipsumque trucidatum
 quinto anni vicesimi septimi Afa. Verum etsi eiusmodi minutie
 crem diligentiam redoleant, haud facile tamen probati possunt, in
 parte negentur.

Zambri V. 15. Anno vigesimo septimo Afa regis Iuda, regnavit Zambri septem diebus
Rex diebus Breue hoc & infelix septem dierum regnum anno ante Christum 916.
 7. bo, cum annus secundus Ela, & vigesimus septimus Afa nequum esse
 quamuis anno ante Christum 935. iniisset, vt iam dicebam.

III. REGVM XVI. v. 16. & 21.

V. 16. Cumque audisset rebellasse Zambri, & occidisse regem, fecit sibi regem
 Amri, qui erat princeps militia super Israel in die illa in castris.

V. 21. Tunc diuisus est populus Israel in duas partes, media pars populi sequatur
 filium Gineb, vt constitueret eum regem, & media pars Amri. Prævaluit autem
 erat cum Amri, populo qui sequebatur Thebni filium Gineb; mortuusque est Theb-
 nauit Amri. Anno trigesimo primo Afa regis Iuda regnavit Amri super Israel
 nis in Thersa regnavit sex annis. Hac etiam spectat versiculus 10. ciuitatis
 Irruens ergo Zambri percussit & occidit eum (Baasam) anno vigesimo septimo
 da, & regnavit pro eo.

Duplex 1. Ex hisce locis manifestè colligimus duplex initium regnandi Amri
initium endum: alterum turbulentum fuit anno 27. Afa regis Iuda, quando
Regni Zambri tyrannide populus Amri regnum detulit; alterum sedatum
Amri. 31. Afa, quando sublato competitore Thebno totius populi consensu
 regni possessionem adeptus est Amri.

2. Isti porro 12. anni, quos Amri regnasse dicitur v. 23. à morte Zam-
 tandos esse ex Scriptura intelligimus, totidem enim sunt inclusis sex
 anno 27. Afa regis Iuda, quo Zambrium sustulit Amrius, vsq; ad 38.
 Amrius successit, Reg. 16. v. 29. vt disertè tradit Richardus in Con-
 porù Lyranus in hoc caput. Abulensis q. 14. Torniellus ad an. m. 3105.
 hic in vers. 29. Petavius l. c. Paludanus cap. 5. & alij plerique fatentur
 Salianus, qui an. m. 3106. num. 1. bene aduertit Atam regem Iuda

vingesimo septimo tres quatuorue reges in Israel vidisse, Elam occisum, Zambombustum, Amri & Thebni de regno contendentes.

Eutebius & Fasti Siculi Ela duos annos & Amri 12. Chronologos tribuunt. Nonnulli, ambobus hisce regibus 12 tantum concedunt: mediam viam tenent, & ab initio regis Ela, ad finem principatus Amri, annos ferme tredecim addunt. Si biennium Ela sibi vendicat, Amri vndecimo solum annos complevit & particulam duodecimi retinebit. Vide tabulas expansas, in quibus anno ante Christum 935. noto incunté annum 27. Afa: quo adhuc labente Amri à multis rex acclamatus est. Annum 39. Afa inchoatum puto, currente anno ante Chr. 923. quo pariter initium regni Achab constituo anno 38. Afa necdum expleto. Licet enim anno ante aram Christi 924. adnotem annū 38. regis Afa: non obstat tamen, quo minus pars posterior anni Afa tricesimi octavi, cū parte prioris anni ante Christum 923. concurrat. Imò aliter fieri non potest, nisi dicamus Afa ipsi Calendis Iuuarj regnum iniisse.

4. Simili annorum dispositione vitur Petavius (vt alios taceam) ad annum Periodi Iulianæ 1991. ante Chr. 723. Hic est, inquit, annus septimus Osee regis: hoc autem fuisse annum quartum Ezechie patet ex 3. Reg. c. 18. v. 9. Eundem tamen quartum inquam Ezechie, inchoat Petavius anno Periodi 3990. ante Chr. 714. quia primum annum Ezechie auspiciatur anno Periodi 3987. ante Chr. 717. Hæc semel insinuasse iuuabit, ne Chronologiæ tyronibus mirum videatur, quod annus certus alicuius regis in meis tabulis notatus cum annis Periodi Iulianæ, aut ante Christi Epocham non omni ex parte congruant. Idem etiam de annis Olympiadum Urbis conditæ &c. Pari computatione Torneilius in suis tabulis anno mundi 3121. notat annum quintum Achab & primum Iosaphat: hic regnare cœperit anno quarto Achabi. 3. Reg. 22. v. 41.

Ela & Amri regnans annos 13.

NEXUS VARIOYNTY ANTYPHRO.

P. philippi

Chronologia Testamenti

IV 17

III. REGVM XVI. v. 29.

Achab vero filius Amri regnavit super Israel an. 38. Afa regis Iuda, & regnavit Achab filius Amri super Israel in Samaria viginti & duobus annis.

QVÆSTIO XIII.

Quot annos Chronologicos regnauerit Achab.

Plurimique authorum, qui hæc tempora subtilius ad calculos reuocant, Achab annos 21. integros tribuunt & partem vigesimi secundi, vt Torneilius & Salanus, qui anno m. 3117. notant ingressum Achabi in regnum: anno 3138. est illi vita. Petavius etiam illo capite 55. ait Achabum antequam occideretur anni regni 21. expleuisse. Assentitur huic Chronologiæ Palud. tr. 3. cap. 4. quorum opinionem ita sequor, vt enthronismum Achabi inseri bant anno

Varia opinionones.